

Posouzení diplomové práce Terezy Vísnerové „Adaptace dětí na role školáků“

Tématem předložené diplomové práce je problematika vstupu dětí do školy a okolností, se kterými se děti v této situaci, bezpochyby náročné, musí vyrovnat.

Text vychází v dobře připravené literární části, ve které se autorka vztahuje k základním pojmům, přes které je téma uchopeno : adaptace dětí na školu, role školáka a jeho kontexty.

Podstatný podíl textu tvoří práce s empirickými daty. Terezy Vísnerová se rozhodla sledovat počátek školní docházky dětí v jedné běžné pražské škole a zachytila prostřednictvím pobytu ve škole, pozorování a drobných rozhovorů s paní učitelkou velmi plastický obraz vstupu dětí do školy a jeho okolností.

Pozorování je základním zdrojem empirických dat. Protokoly z pozorování jsou uvedeny v přílohách práce. Získaný materiál je velmi pečlivě utříděn do tří velkých kategorií - adaptačních kontextů školního života: fyzický kontext v novém materiálním prostředí, sociální kontext v prostředí lidských vztahů a školně úkolový kontext zaměřený na specifické školní nároky.

Tyto kategorie jsou dále podrobně vnitřně pročleněny do oblastí a otázek, které byly reálně v životě školy zachyceny. Každá oblast je následně ještě shrnuta. Podrobná deskriptivní analýza empirického materiálu vypadá snadně a nenápadně, ale předpokládá pečlivou analýzu a třídící práci v kontextu velmi bohatých dat. Tyto kategorie a jejich obsah považují za základní a důležitý výsledek diplomové práce.

Závěry, které vycházejí z deskriptivní podoby výsledků práce, odpovídají na otázky, které si autorka položila na počátku zkoumání a znovu tak syntetizují poznatky, které výzkum přinesl.

Za cennou považují také kapitolu „shrnutí a závěr“, její první část (druhá část obsahuje právě pohled na výzkumné otázky). Tento oddíl textu se dívá na adaptační chování dětí ještě v jiných pojmech, napříč vymezenými základními kategoriemi. Ukazuje tak podstatné oblasti role školáka a nároky na ni: nároky na zapamatování, požadavky na život ve skupině, pravidelný časový režim, disciplinovanost. V oblastech vymezených kontextovými kategoriemi jsou to potom práce s fyzickým prostředím a předměty pro fyzický kontext, v sociálním je to vlastně seznámení s dalším lidským jedincem a jeho projevy chování, ve školně úkolovém potom mimořádná kognitivní zátěž.

Občasná zadrhnutí v plynulosti textu nejsou na překážku orientace a srozumitelnosti při čtení textu. Také formálně je text velmi dobře uspořádán, je přehledný a dobře čtenáře vede. .

Předložený text Terezy Vísnerové splňuje požadavky kladené práci diplomovou, považují jej za velmi solidní a hodnotím známku velmi dobře.

Praha 9.9. 2008
Ida Viktorová